

Versijnt dagelijks, behalve op Zon- en Feestdagen.
Redactie en Administratie: AMSTEL 85, AMSTER-
DAM, Tel. N. 4934.
Avertentie 25 cent per regel. Arbeidersorgani-
saties, aanvraag, betrekking, huur, verhuur enz.
10 cent per regel. Ingezonden Mededeelingen
50 cent per regel.

DE TRIBUNE.

ABONNEMENTSPRIJS: voor plaatsen, waar Agents-
schappen gevestigd zijn, per week 15 ct. France
per post per kwartaal bij vooruitbetaling: voor
NEDERLAND f1.95; voor BELGIË f2.90. Voor
andere bij de Postunie aangesloten landen f4.—
PRIJS PER NUMMER 3 CENT.

REVOLUTIONAIR SOCIALISTISCH VOLKSBLAD, orgaan van de Sociaal-Democratische Partij, onder Redactie van W. v. RAVESTEIJN en D. J. WIJNKOOP

Abonnees op dit blad, zijn, volgens de
daarvoor vastgestelde bepalingen ver-
zekerd tegen ONGEVALLEN voor

f2500 bij levens-
lange geheele
invaliditeit,

f300 bij over-
lijden,

f200 bij verlies
van één hand
voet of oog,

f100 bij verlies
van een duim,

f60 bij verlies
van een
wijsvinger,

f15 bij verlies van elken anderen
vinger, een en ander gewaar-
borgd door de Verzekering-Mij.

THE OCEAN
Rokin 151, A'dam

De protestbeweging tegen de uit- hongerding van het proletariaat.

Algemeene indruk.

De stakingsbeweging heeft zich van-
morgen zwak en aarzelend en zeer ver-
spreid — er is nauwelijks een enkele
grote fabriek of werkplaats of er zijn
een aantal stakers — ingezet, geheel
anders dan verleden jaar op 4 Juli,
toen tegelijkertijd tal van groote werken
werden stilgelegd. Hoewel er toen niet
zoo heel veel stakers meer zullen ge-
weest zijn dan nu, geschiedde het neer-
leggen van den arbeid toen meer gecon-
centreerd op een aantal groote werken,
waardoor de beweging toen meer sprak
tot de phantasie van Jan Publiek.

Een gunstig verschil is er ook met
verleden jaar — de beweging heeft on-
middellijk spontaan weerklank gevonden
in het land. In de groote steden, zoo
berichten men ons (uit den aard zijn bij-
zonderheden nog niet te geven) is op
groote schaal het werk neergelegd en
de stakingsactie van uur tot uur toe.

Door het optreden van de politie en
marcheusesse — die op straat een ware
terreur uitoefenen, en met geweer en
sabel ook het kleinste groepje menschen
uiteendrijven — is het op dit oogenblik
nog onmogelijk een algemeen overzicht
over den stand der stakingsactie te
krijgen. De menschen op straat zijn zoo
verstandig, zich aan de bloeddorst van
een bravo's en rabauwen van het edele
driemanschap Tellegen-Wibaut-Vliegen
niet bloot te geven. En dat de heeren
door hun chefs in moordstemming zijn
gebracht, is hun wel aan te zien. Het
is duidelijk: wat ze vandaag op straat
ook zullen plegen, ze zullen er extra voor
worden beloofd; welke gruwelen dat
verderlijke goedje zich ook zal ver-
oorlooven, de bourgeoisie zal er hun
dankbaar voor zijn. Al wat in Nederland
woekert, al wat de arbeiders uithongert
en al wat in „machtsposities“ gezeten
het den woekeraars en uithongeraars
van het volk mogelijk maakt daarmee
door te gaan, likt heden de politie en
met hun angstige snuiten stijf
tegen de billen der marcheusesse, hun
laatste zij het niet aangename, dan toch
veilige schuilplaats, voelen ze zich dapper,
die smerige bourgeoisie en haar
mee-knoeiende en woekerende „autori-
teiten“; hebben ze lef, en grinniken ze
van plezier als ze vrouwen en kinde-
ren gillend hooren wegstuiven.

Och, als die marcheusesse hersens
hadden, en vandaag de bourgeoisie
eens eischen stelden! En als een paar
van die marcheusesse zich eens om-
keerden, tegen hen! Hoe zou blijken,
dat ze ook kunnen hollen, wat zou hun
dapperheid ineens wegsmeiten. Stel je
voor: Tellegen, Wibaut, Vliegen, en nog
zoo'n stuk of wat, weghollend voor een
marcheusee, die hen tracteerde op
koek van hun eigen deeg.

De staking.

Op verschillende plaatsen in de stad
hebben hedenmorgen werklieden aan de
stakingsproclamatie van het Rev. Soc.
Comité en het P.A.S. gevolg gegeven.
Zoo hebben aan de Nederlandsche
Fabriek van Werktuigen en Spoorweg-
materieel, „Werkspoor“ 50 klinkers
en 100 jongens het werk gestaakt.

Bij de Nederlandsche Scheepsbouw-
maatschappij staakten een tweehonderd-
tal klinkers, boorders, tegenhouders en
jongens, ongeveer een vierde van het
geheele personeel.

Aan de overzijde van het IJ staakten
bij de Mij. „De Condoor“ ongeveer 30
man, aan de Plantenbottelfabriek een
25-tal bouwvakarbeiders, bij de in aan-
bouw zijnde vuilverbrandingsinrichting
staakten ongeveer de helft, omstreeks
150 man.

Bij Numan's blikfabriek aan den
Haarlemmerweg staakten ongeveer 150
man; sedert eenigen tijd was hier reeds
een staking van een 70-tal jongens en
meisjes.

Bij verschillende brandstoffenhande-
laars hebben de arbeiders den arbeid
neergelegd.

Hier en daar, zoals op den Dam
en in de Planciusstraat, werden troepen
stakers, die door de stad wilden trek-
ken, door politie en marcheusesse ver-
spreid. Hetzelfde geschiedde met stakers,
die zich in de nabijheid van verschil-
lende fabrieken en werkplaatsen hadden
opgesteld, blijkbaar ingevolge wenken
van „Het Volk“, dat in zijn laatste num-
mers letterlijk op de knieën den
autoriteiten om vertoon van geweld
heeft gesmeekt.

De vergadering in het Concert- gebouw.

(P.) Reeds lang voor de aanvang der
vergadering, belegd door het Rev. Soc.
Comité stond een massa arbeiders en
vrouwen te wachten.

Toen om 1 uur de zaal werd geopend,
stroomde het volk als het ware de zaal
binnen die om kwart voor twee tjkvol
was. Wij zijn toen een kijkje buiten
gaan nemen.

Honderden stonden buiten, waaronder
door een

onderkruipersbrigade

manifesten van de S.D.A.P. werden
verspreid, tegen de revolutionaire bewe-
ging; zulks heeft natuurlijk, bij de men-
schen die naar onze vergaderingen
komen, de tegengestelde uitwerking, als
die de beschermers van het Nederl.
honger- en woeker-regime er van ver-
wachten.

Deze strijdbrekers-pamfletten werden
dan ook ternauwernood gelezen.

Een enorme politiemacht

was voor het Concertgebouw gerequi-
reerd. Een twaalfstal gemeentelijke ko-
zakken te paard zagen wij in de brand-
weerkazerne tegenover het Concertge-
bouw onder brengen.

Zullen ze straks er op inhakken?
afwachten!

Ondertusschen groeit de menigte weer
aan en besluiten we weer

in de zaal

te gaan.
Domela Nieuwenhuis, die op het po-
dium komt, wordt met applaus begroet.

De voorzitter deelt mede dat de zaal

Bellevue moet worden bijgehuurd.

(Applaus)

In de zaal kan men zich niet meer be-
wezen, als haringen staan de menschen
opgepakt en ook de verslaggevers kni-
men in de verdrukking.

Kitsz opent de vergadering. Hij ver-
zoekt geen gelegenheid te geven deze
vergadering te laten ontruimen, omdat
zij overvol is. Buiten staat een menigte
te wachten, die ook nog wel zoo'n
zaal zou kunnen vullen. (Daverend
applaus).

Hij wijst vervolgens op de toestanden
van het oogenblik waarbij de huismoed-
ers, ook wanneer ze wel de z.g. „bons“
hebben, geen levensmiddelen kunnen
krijgen.

Uit deze dingen zien wij weer komen
de gebeurtenissen, zooals in Juli, waar-
bij de vrouwen zelf de levensmiddelen
zullen halen.

De beschuldiging vooral ons door
„democratische“ menschen toegeslingerd,
als zou het bloedbad van toen onze
schuld zijn, zijn met deze vergadering
wel weggevaagd, omdat we nog wel
zonder herrie kunnen samenkomen.

De voorzitter wijst er dan nog op,
dat de beweging van heden nationaal is.

In Haarlem, Den Haag, Rotterdam
en Leiden is de boel schitterend ge-
slaagd. (Donderend appl.)

De stand der staking.

Kitsz deelt dan nog mede, dat 3000
leden der bij het P. A. S. aangesloten
verenigingen staken.

Vanavond zal een vergadering plaats
vinden van de besturen der diverse
vakcentrales (onafhankelijke) ter be-
spreking van de staking, die morgen
zal worden voortgezet.

Ook de grondwerkers zullen daar
komen, die reeds van daag gestaakt
hebben.

Ten slotte verzocht hij geen gelegen-
heid te geven tot een bloedbad en ver-
zoekt na de vergadering kalm uiteen te
gaan. Laten we, zoo besloot Kitsz, laten
zien, dat we staan voor onze zaak.

We zullen later zien dat het niet
waar is wat „Het Volk“ schreef dat
we laf zouden zijn die zich achter de
rokken der vrouwen verbergen.

Zij die in de fabriek blijven zijn de
lafaards! (Applaus).

Spr. deelt dan nog mede dat achter-
eenvolgens Mevr. v. Zelm, Domela
Nieuwenhuis, Lansink Jr. en Wijnkoop
het woord zullen voeren.

De vergadering duurt voort.

De brandstoffenwerkers staken.

Het bestuur van de brandstoffenbe-
werkers-vereniging „Onze Verwach-
ting“, deelt onze verslaggever mede dat
in geheel Amsterdam de brandstoffen-
werkers besloten hebben den arbeid
neer te leggen.

Alleen bij de firma Tal, Zwanenbur-
gerstraat, waar het personeel georgani-
seerd is in den modernen transportarb.
bond, is blijven werken. Men deelde
ons tevens mede dat de stakers wel
bereid zijn voor ziekenhuizen etc. te
werken.

Spontane protestbeweging in het land.

Ons bereiken van verschillende zijden
berichten, dat in tal van plaatsen in het
land hedenmorgen proteststakingen zijn
uitgebroken. Zoo in Groningen en in
Rotterdam, en vooral ook in Den Haag,
waar groote troepen stakers den gan-
schen morgen de fabrieken en de groote
bouwwerken aflieten.

Groote Spoedvergadering der Grondwerkers.

Het bestuur van de grondwerkers-
vereniging „Helpt Elkander“ roept de
leden op tot een groote spoedverga-
dering om zeven uur hedenavond in
„Casino“, Amstel hoek Waterlooplein,
in verband met de stakings-actie.

De Spaarndammerbuurtvrouwen in verzet tegen den gaswoeker.

Hedenmorgen was de Spaarndammer-
buurt weer aan de beurt om ten bate
van de gemeentekas te worden uitge-
plunderd via den muntmeter.

De vrouwen daar echter hadden be-
sloten zich niet te laten plunderen. En
het blijkt, dat zij zooveel respect heb-
ben voor haar eigen besluiten, dat ze
die uitvoeren ook. Toen vanmorgen de
meteropnemers, voor deze gelegenheid
vergezeld van een soort controleur of
inspecteur, den meter kwamen lichten
en vervolgens de kwitantie van vier,
vijf of zes gulden bijbetaling presen-
teerden, kregen ze ten antwoord dat de
Spaarndammerbuurt niet bij zou beta-
len en evenmin van plan was zich door
afsluiting van den meter in donker te
laten zetten. De opnemers kwamen al
heel gauw tot de overtuiging, dat het
ernst was en bevonden dat het onmo-
gelijk was onder die omstandigheden
te werken.

De Spaarndammerbuurt heeft zich niet
laten plunderen en heeft vanavond toch
gas.

De A. B. B. als onderkruipersbrigade

Onze verslaggever H. M. P. schrijft
ons:

Zaterdagavond zou in de „Beurs
voor den Diamanthandel“ een „Alge-
meene“ vergadering van de A. B. B.
plaats vinden ter bespreking van hun
houding in zake de staking van heden,
ofschoon deze houding eigenlijk door
het A. B. B.-bestuur eigenmachtig was
vastgesteld nadat zij het decreet uit-
vaardigde volgens hetwelk de bij de
A. B. B. aangesloten arbeiders verboden
werd Maandag mee te staken.

Mede op verzoek van Redactie be-
sloten we naar deze vergadering te
gaan, omdat, vroeger althans, de pers
tot deze vergaderingen toegang had.

Voor de Beurs v.d. Diamanthandel en
ook daarbinnen stonden eenige arbe-
ders, wier organisaties bij de A. B. B.
aangesloten zijn, te mopperen, omdat
hun, misleid door de aankondiging
volgens welke de vergadering een „alge-
meene“ zou zijn, de toegang tot deze
vergadering werd geweigerd.

Eerlijk gezegd, veel hoop, dat ons als
vertegenwoordiger van hun nachtmurie,
de „Tribune“, wel toegang zou worden
verleend, hadden we niet, en weldra
bleek ook trouwens dat we ons daarin
niet misrekend hadden.

Nauwelijks een voet op den drempel
der zaal gezet of twee waakhonden, die
als verdedigers van het geheim gewroet
en gekonkel bij den ingang der zaal
posteerden, blaften ons aan en gaven
ons te verstaan, — ofschoon we ons
nog niet geëigend hadden (zij wisten
echter wel dat we van de Tribune
waren) — „dat de pers geen toegang
had“.

Of de bladen als „Handelsblad“ en
„Telegraaf“ en andere bourgeoisbladen
wel toegang hadden, weten we niet.
Wel opmerkelijk was het, dat Zondag-
morgen de burgerlijke pers een en ander
uit deze bijeenkomst mededeelde!

Vrij van elken invloed van wie dan
ook — den eigen leden werd zorgvuldig
elk medezeggenschap ontnomen —
konden de diverse besturen vrij bedis-
selen hoe zij het best met de belangen
van de arbeiders konden sollen om
hun eigen persoonlijkheid te kunnen
botvieren.

Zooals we Zondagmorgen in de bur-
gerlijke pers hebben kunnen lezen werd
de motie aangenomen, waarin werd
goedgekeurd de houding van het A. B. B.-

bestuur in zake de door het P. A. S.
geproclameerde staking.

Hoe vredig zaten de besturen, als in
de katholieke kerk, netjes gerangschikt,
als kinderen die hebben te doen wat
pastoorje Miranda gebiedt....

En in welk opzicht onderscheiden
zij zich nog van het Christelijk gewroet
als het tegen de strijdende arbeiders
gaat en de heerschende klasse een
dienst valt te bewijzen?

De stakingsstemming op de Nieuwmarkt.

(P.) Men weet, dat op de Nieuwmarkt Za-
terdagavonds samenscholingen plaats vin-
den van arbeiders van verschillende poli-
tische richtingen, die daar in groote en
kleine clubjes debatteren over dingen, die
momenteel een ieders gedachten be-
heerschen.

We waren, met het oog op de staking
van heden zeer nieuwsgierig naar de
stemming, die „in den politiekten hoek op
de Nieuwmarkt“ heerschte en zijn Zate-
ragsavond eens een kijkje gaan nemen.

Over het algemeen kunnen we consta-
teeren, dat de honderden arbeiders, die daar
samenkomen, de beweging van heden
zeer sympathiek gezind waren, heigen wel
bleek uit de instemming, die de revoluti-
naire arbeiders ten deel viel, die daar het
woord voerden.

Een paar modern-georganiseerde metaal-
bewerkers b.v. hoorden we zeggen, dat ze
mating hadden aan hun bestuur, en toch
Maandag zouden mee staken.

Tekendend was wel de uitlating van een
paar militairen, die ook tot de toehoer-
ders behoorden. Een S.D.A.P.-er b. v.
oordeerde over het verband dat in de revo-
lutionaire beweging schuilt, en prees al
het goeds wat door de S. D. A. P. tot
stand was gebracht.

Z'n mond werd als het ware gesnoerd
door de militairen, die plomweg het sne-
dig antwoord gaven: „Die kerels hebben
zeer geen honger, anders zouden ze wel
anders spreken“.

Het is voor het eerst dat we op de
Nieuwmarkt dergelijke discussies hebben
aangehoord.

We gingen dan ook weg met de diepe
overtuiging, dat er iets leeft onder de ar-
beidende massa, een iets dat weldra een
zeer heersche uitwerking zal hebben.
Moge het vanlang reeds blijken!

De Duitse stakingen.

Zaterdag te Berlijn.

Het aantal stakers is 20 p.c. minder dan
Vrijdag, aldus het „Berl. Tageblatt“. Ook
de stemming onder de arbeiders schijnt rusti-
ger en de conferenties tusschen verze-
gers en stakingsleiders duren voort. Bru-
stige ruzieverstoring kwam niet voort. In
het geheel zijn 81 personen in hechtenis
gevoerd.

De krijgsraad in actie.

Het geroep van den Krijgsraad te Me-
bit is voor het publiek hermetisch afgeslo-
ten. Soldaten met het geweer aan den voet
bewaken den toegang. De zaal, die gewoon-
lijk voor het publiek toegankelijk is, is
als wachtdoel ingericht. Eenige officieren
verschijnen en beogen zich naar kamer
413 waar in tegenwoordigheid van gerechte-
dienaren en drie rechters een algemeene
bespreking wordt gehouden over de in-
deling der krijgsraden. Voor het district
I werd als voorzitter aangewezen mr.
Becker, voor district II Lenz en voor
district III Hesse.

Vervolgens werd bepaald in welke ge-
vallen verdelders zouden toegelaten wor-
den.

Het eerste geval betrof den 30-jarigen
draaier Heinrich Schulze, sedert 8 jaar
werkzaam bij de „Electriciteitswerke Berg-
mann“. Hij wordt beschuldigd van den 29n
Januari 's morgens om zes uur aan het
station Reinickendorf-Rosenhall stribbelen
te hebben uitgeleed onder de arbeiders,
die naar hun werk wilden gaan. De be-
klaagde bekende, maar verklaarde de bij-
letten zelf niet gelezen te hebben. Hij is
lid van den metaalwerkersbond en behoort
tot de onafhankelijke socialistische partij.
De officier verklaarde, dat er geen ver-
zachtende omstandigheden waren, omdat in
de fabriek oorlogsmateriaal werd vervaar-
digd en eischte 1 jaar gevangenisstraf.

De verdere afloop hier meer latini-
nigheid dan hoos opzet aanwezig. De recht-
bank veroordeelde den arbeider tot 6 maan-
den gevangenisstraf en in hechtenishouding.

Het Volkshuis te Charlottenburg is Vrij-
dagmiddag aan één uur gesloten; bureau's,
restauranten enz. werden door de poli-
tie ontruimd. Alleen de hooftcommissie
van den proleto-arbeidersbond mocht blij-
ven. Zelfs de „gongelijke avond“ van den
Goethebond mocht niet doorgaan.

Opmerkelijk is het, dat de „Berl. Volks-
zeitung“ dienaangavende 's morgens al was
ingelicht. Den bewoners van het Volkshuis
is een legitimatiebewijs uitgereikt.

Zaterdag in het land.

Bremen. De staking bij de Weser- en
Hansa-Lloyd is geëindigd. Maandag wordt
het werk hervat.

Münster. De stakingen nemen af. De
mijnwerkers van de „Scharnhorst“ en
„Gneisenau“ besloten het werk te her-
stellen. In de ijzer- en staal-industrie werd de
arbeid niet onderbroken.

Leipzig. In den middag bleek, dat de
stakingen geëindigd waren, die slechts in
weinig bedrijven had geheerscht.

Mannheim. Maandag wordt het werk her-
vat, aldus werd in een vergadering op
aansporen van den Rijksdagafgevaardigde
Oskar Gock besloten.

De doodgeschoten brigadier.

De politie heeft voor hem, die de nou-
de aanwijzingen kan doen, welke tot de
arrestatie leiden van degenen, die den
brigadier der politie Trinitas op Moabit
heeft doodgeschoten, 1000 Mark belooft
uitgeleend.

Voorloopig het einde?

Het Wolffbureau schrijft:
De bladen van heden rekenen er stellig
op, dat de stakingen morgen geëindigd
zullen zijn. Volgens mededeelingen uit de
provincie werd gisteravond de hervatting
van het werk aangekondigd. Daartoe heeft
niet weinig bijgedragen, dat bij de ver-
schillende legerkorpsen de oproeping van
alle verlofgangers, die eenigszins bij de
stakingen betrokken z'n, is aangekondigd.
Volgens de publicatie van den opperbe-
velhebber in de Marken wordt een ieder,
die deelneemt aan de leiding der staking,
bedreigd met gevangenisstraf tot één jaar.

Zwendel-politiek.

Men schrijft ons:

Mr. Marchant, de leider der vrijzinnige
democraten, aspirant-minister, heeft een tijd
geleden de onmisbaarheid van zijn vriend
Postuma zijne volgingen medegedeeld.
Naden heeft hij voorgesteld klaarlijkheid
in overeenstemming met de belangenbe-
den, een enquête omtrent de levensmid-
delvoorziening.

Zijn vriend Postuma heeft ten minste
hij gegeven, dat wel te lusten, terwijl hij
vroeger beweerde, onmiddellijk te zullen
heengaan, indien een onderzoek verlangd
zou worden.

Mr. Marchant, die weet, waar het in den
winter warm is, schijnt evenwel te vree-
zen, dat deze reddingsplank, die hij Postu-
ma heeft toegeworpen, niet veilig ge-
noeg is, en begint deze week in de „Vrij-
zinnig Democratische“ te vertellen, dat alle
critiek op Postuma van geen waarde is,
omdat men verzuimt te vermelden, hoe het
dan wel gebeurt moet.

De heer Marchant zoekt hier naar den
bekenden weg, want hij weet als pleiter
advocaat zeer goed, dat de verhouding tus-
schen den Minister en verschillende Ka-
merleden niet normaal is. Hij weet pre-
cies als zijn a.s. mede-Minister Schaper
dat er zaken zijn tusschen den Minister
en verschillende Kamerleden, waarover men
niet durt te spreken, en het zou Mr.
Marchant misschien niet moeilijk zijn eens
te informeren, welke leden en welke ge-
valen zijn mededeelde Schaper toedeede toen
hij 1 December 1915 in de Tweede Ka-
mer sprak van knoeiende Kamerleden. Als
Mr. Marchant nu eens vertelt wil, waar-
om toentertijd alle Kamerleden zwegen, en
zoekten zijn amico Schaper deze beschul-
diging niet heeft teruggetrokken, terwijl hij
weet dat zijn vriend Postuma om een
dergelijk onderzoek te verdonkeremannen de
vragen indertijd door zijn mededeelde de Sa-
narien Lohman gesteld, met tegens het
beantwoord, welke leugens de meeste Ka-
merleden bewust hebben geslist, dan be-
hoort men niet te vragen, hoe het met
den heer Marchant staat, en zoude de op-
lossing van de levensmiddelen-politiek voor
een deel reeds gevonden kunnen worden
door een onderzoek van de vermogensver-
meerdering van verschillende Kamerleden,
waarvoor als wij goed begrepen de heer
van Borestein in „De Telegraaf“ van Za-
terdagavond zijn mededeelde de Jong en
Pauw, alreest aanwezig.

Overigens is de laatste Memorie van Ant-
woord van Postuma van dien aard, dat
eike zwendelaar deze met genoegen zal le-
zen. Wij zullen hiervan een enkel voor-
beeld geven.

Onder hoofdstuk MELK op bladzijde 55
van de Memorie van Antwoord tracht de
Minister te weerleggen de eisch om Boter
tot lagere prijs beschikbaar te stellen,
wat des te meer noodig is, omdat er ge-
lijk bekend, een groot tekortbrek hier te
lande heerscht.

Het motief waarop dit geweigerd wordt,
is dat om voldoende afzet te krijgen voor
deze Boter, de prijzen niet mogen stijgen
boven f1.50 per kilogram, hoege dan een
toeslag zou vercoischen van f2 per kilo,
en waar het verbruik 50.000 kilo per dag
is, zou dit f100.000 per dag kosten, of
30½ miljoen gulden per jaar.

De Minister gaat dus van de stelling
uit, dat de regering zou moeten betalen
gedurende het geheele jaar f15.50 per kilo
Boter. Maar op bladzijde 59 onder het
hoofdstuk Boter, omtrent deze nobele man,
dat de prijzen gegaan zijn van 90 ct.
per half kilo tot f1.30, en ten slotte tot
f1.75 per ½ kilo afhankelijk van het sei-
zoen, zoodat dus om de verstreking van
boter te kunnen weigeren, hij aanneemt de
hoogste winterprijs van enige maanden. In
werkelijkheid is de overige 10 maanden de
prijs veel lager, maar bovendien is de
prijs van f1.75 niet de prijs die de re-
gering betaalt maar de prijs die de con-
sumant aan den winkelier betaalt.

Omdat er in de wintermaanden vroer-
de voorraad van koelhuisboter is, waarvan
de inkoopprijs door de Regering niet
hooger kan zijn geweest dan f1.10 per
½ kilo is de prijs van f1.75 als door-
snede, dus met opzet veel te hoog ge-
noemen, tenzij de Minister niet goed wijs is.

Dit is een enkel voorbeeld, dat met vele
vormen kan worden om te bewijzen,
dat zelfs in het stelsel van den Minister
de wijze waarop hij zijn bedrijf voert,
van dien aard is, dat het meer den schijn
heeft van een zwendel-bedrijf dan van een
eendijk geadministreerd bedrijf.

Als Mr. Marchant soms wenscht dat on-
zerzijds meer bewijzen geleverd worden
van de onbetrouwbaarheid en misleide-
nde praktijken van zijn vriend Postuma, dan
zijn wij tot zijne beschikking, nits hij
verklaart, dit in zijn blad op te nemen.

Ook zijn wij niet ongenegen een openbaar
debat met hem te aanvaarden.

DE OORLOG.

II.
Wij willen nu de rede van Lloyd-George zelf beschouwen. Zij werd gehouden 5 Januari ten overstaan van de afgevaardigden der vakverenigingen, ten einde hun uit te leggen, waarom de regering opnieuw genoodzaakt was het aantal manschappen voor de legers te vergroten. De Premier konde haar aan, als een plechtige verklaring afgelegd niet alleen namens de regering, maar ook namens de verenigingswoordvoerders der groote Dominions, (als Canada, Australië, Zuid-Afrika) en waarover overleg was gepleegd met de leiders der vroegere (liberale) regering zowel als met de arbeiders.

Het eerste gedeelte is gewijd aan een weerlegging van het sprookje, waarmee de Duitse regereiders van den aanvang af het Duitse volk hebben „bepraat“, namelijk, dat het zou vechten ter zelfverdediging. Volgt een getuigenis van denzelfden aard ten opzichte van Duitschland's bondgenooten: wij vechten niet om Oostenrijk-Hongarije te vernietigen, noch om Turkije te heroveren van zijn hoofdstad of rijke landen, in Klein-Azië en Thracië, die overwegend Turksch zijn, wat het ras der bewoners betreft. Daarna volgt een niet onbelangrijke uitspraak, dat Engeland ook niet strijdt om Duitschland's Rijksgroondwet te veranderen of te verbrijzelen. Wel zou het zeer gewenscht zijn, indien Duitschland zijn constitutie in democratische richting veranderde, maar, alles bij elkaar genomen, is dat een kwestie voor het Duitse volk om uit te maken.

Men herhaalt, dat dit veel gemakkelijker is dan hetgeen Wilson, de President der Unie, nog in den afgelopen zomer verklaarde, toen hij zeide, dat geen vrede met de tegenwoordige regereiders van Duitschland te sluiten is, die eenigen waarborg zou bieden.

Lloyd-George wees er vervolgens op, dat sinds Jan. 1917, d.w.z. sinds het gemeenschappelijke antwoord der 14 ten me! het Centrale Verbond in oorlog-verkeerende staten op Wilson's uitnodiging om hun vredesvoorwaarden bekend te maken, noch van Duitschland noch van de Donau-Monarchie ook maar één duidelijke verklaring afkomstig is, dat zij bereid zouden zijn het recht der door hen overweldigde of binnen hun grenzen liggende nationaliteiten om zelf hun lot te bepalen, werkelijk te erkennen.

De verklaringen, die tot nog toe van die zijde gegeven zijn, constateerde de Premier, laten volkomen in het onzekere, wat er onder gelijheid van rechten voor kleine zoowel als voor grote naties wordt verstaan. Hij wees er op, dat de 25 December 1917 door den graaf van Czernin, leider der buitenpolitiek van de Donau-Monarchie met naam van die Monarchie en haar bondgenooten afgelegde verklaring nog het verste ging, maar toch niet meer dan zweemde naar een vromen wensch tot bescherming van de minderheden. Slechts op één punt was die verklaring volkomen duidelijk, namelijk, dat Duitschland, de overal herschende onvrede, onder geen omstandigheden bereid is tot teruggave (herstel) van alle Duitse koloniën zoo laten vallen. „Alle beginselen van zelfbeschikking of zelfregering met toestemming der geregeerde vervallen daar in rook.“ En de Premier constateert: Men kan niet gelooven, dat een gebouw van den bestendigen vrede op zoo'n grondslag kan worden opgetrokken. De formule: geen invloedingen, noch schadeloosstellingen alleen met den mond te dienen heeft geen nut. Zij moet een inhoud krijgen. Hierop volgt als stelling: de regeling van het nieuwe Europa moet gegrondvest zijn op grondslagen van recht en recht, die een belaste van duurzaamheid inhouden. Daarom besleffen wij, dat een regering met toestemming der geregeerden de basis moet zijn van elke territoriale vereeniging in dezen oorlog.

Het volgende gedeelte van de rede is gewijd aan de reeds oude, bekende eischen, namelijk het herstel van het onrecht door Duitschland aan de aanpalende volken gedaan, die het heeft aangevallen. Herstel dus van de verwoestingen en schade, de economische ruïneering en uitplundering van België, Servie, het bezette Frankrijk, Montenegro en Roemenië. Verder onrecht tegen Frankrijk begrepen onder dit herstel, herstel namelijk van onrecht, d.w.z. van de provincies, die tegen den wil der bevolking en op grond van het brutale oorlogsrecht in 1871 van Frankrijk zijn losgemaakt, deze verklaring: „Wij zullen de Fransche democratie tot in den dood bijstaan in hare eisch om een hernieuwde overweging van het groote kwaad van 1871. Voor dat deze wonden zal zijn geheeld, zullen er geen gezonde toestanden hersteld zijn.“

De verklaring heeft getroffen door haar gematigdheid en de Fransche extreem-nationalisten ongetwijfeld onaangenaam getroffen. Want men kan er niets anders in lezen, dan dat de Engelsche Regering van oordeel is, dat tot de vredesvoorwaarden moet behooren het onderzoek van de vraag, waar de veroverde provincies nu eigenlijk op den duur bij zullen moeten hooren. Het recht tot zelfbeschikking der bevolking eischt dit onderzoek ongetwijfeld. Want, wij hebben er al vaak op gewezen, hoe ontzaglijk moeilijk het in de gegeven omstandigheden en, zoolang er oorlogstoestand is, zou zijn, ja hoe onmogelijk, om werkelijk den wil van de bevolking van de beide provincies te dien opzichte

te te leeren kennen, vast staat het, dat een gedeelte ervan, vlak vóór den oorlog, nog de voorkeur gaf aan Frankrijk. En eenmaal de oorlogstoestand voorbij, de verbanneenen en gevangenen teruggekeerd, bestaat er mogelijkheid om de bevolking te dien opzichte te raadplegen.

Over de onderhandelingen tusschen de Centralen en Rusland liet Lloyd George zich zeer gematigd uit; het enige positieve, wat hij zei, was dit: „Niemand, die de oogmerken van Pruisen kent ten opzichte van Rusland kan een oogenblik aan zijn ware bedoeling twifelen. Met welke frasen het Rusland ook moge misleiden, het is niet van zins een der thans bezette provincies of steden van Rusland terug te geven. Onder een of anderen naam — een naam doet er nauwelijks toe — zullen deze provincies voortaan in werkelijkheid deel blijven uitmaken van het Pruisische grondgebied.“

De ervaring van het resultaat der onderhandelingen te Brest-Litovsk heeft zeker bewezen, dat de bedoelingen van de heeren hier niet te zwart zijn voorgesteld.

Het slot van de zinnen omtrent Rusland was dit, dat de Britsche Regering geen middelen bezit om, indien Rusland onafhankelijk van zijn geallieerden wil optreden, dit te verhinderen. „Rusland kan alleen door het eigen volk worden gered. Wij gelooven echter, dat een onafhankelijk Polen, dat alle Pruisische gewesten omvat, die verlangens er deel van uit te maken, noodzakelijk is voor de stabiliteit van West-Europa.“

Izake de Donau-Monarchie verklaarde Lloyd George het volgende: wij zijn het met Wilson eens, dat het uiteenrukken van Oostenrijk geen deel uitmaakt van onze oorlogsdoelstellingen, maar wij moeten toch, dat de zelfregering op democratischen grondslag moet worden gewaarborgd aan de Oostenrijk-Hongarijche nationaliteiten, welke daar reeds lang vurig naar hebben verlangd.

Betekent dit, dat de nationaliteiten, die het verlangen, het recht moeten krijgen om zich uit het verband der Monarchie los te maken? Er zijn er zoo ja, dan is dit, zoals men weet, juist iets, wat de regereiders te Wenen en te Boedapest niet de minste bestidheid afwijzen. De graaf van Czernin heeft het nog dezer dagen in het Oostenrijksche Huis van Afgevaardigden tegenover de Tsjechen gedaan. Het recht tot het bepalen van eigen lot houdt voor Czernin op aan de zwart-groene grenslijnen.

Het recht van zelfbepaling wordt hier dus reeds zelfs in de verdrag van den Engelschen Premier, van loewel hij volkomen in overeenstemming is met de Bratford en allen, die iets van deze problemen weten, wanneer hij zegt: „Gebeurt dit niet, dan is het onmogelijk, uit dat gedeelte van Europa de oorzaken te verwijderen, die zoolang reeds den vrede van Europa bedreven.“

Zeer in 't kort, opmerkelijk kort zelfs, het de Premier zich uit over de aspiratie tot vereeniging van allen, hetot de Italiaansche en tot de Roemenische nationaliteit behooren. Uitvoeriger werd hij weer over het Naburige Oosten.

„Wij meenen, dat dezelfde toestellen ook buiten Europa moeten worden toegepast, oischoon wij er niets terechtheden dat het Turkische Rijk met het Turkische ras blijft bestaan met Konstantinopel als hoofdstad. De verbinding tusschen de Zwarte en de Middelland-Zee moet worden geneutraliseerd en internationaliseerd en volgens ons oordeel hebben Arabië, Armenië, Mesopotamië en Syrië het recht op erkenning van hun afzonderlijke nationale toestanden.“

De predere vorm van die erkenning wordt in 't midden gelaten.

De volgende passage heeft betrekking op de topische bezittingen, in den oorlog betrokken.

„Wat de Duitse koloniën betreft, denaangeande heb ik hermaal eik vermaard, dat hierover zal beslist worden op de conferentie (de vredesconferentie) en dat dan in de eerste plaats rekening zal gelouden worden met de wenschen en behoeven van de inwoorlingen dezer koloniën. Geen enkele dezer landstroken wordt door Europeanen bewoond; het overwegende punt in ieder geval is, dat de bewoners gesteld worden onder een eenheid en beuur, die voor hen zelf aanvaardbaar zijn, en waardoor het onmogelijk zal zijn, dat zij geconverteerd worden door Europeesche kapitalisten of regeringen.“

De inwoorlingen leven in hun verschillende stammenorganisaties onder opperhoofden en raden, die in staat zijn voor hun volk te spreken en dus hun wenschen en behoeven behartigen.

De hoofdlijn van het nationale zelfbeschikkingrecht voor deze landen is dezelfde als die van het bezette gebied in Europa.“

Volgt nog een terugwijzig van de verklaring der Duitschers, dat de Asien's (d.w.z. de rechts-soldaten) in Afrika bewezen hebben, dat zij trouw aan Duitschland willen blijven. Dit wordt gerefuteerd met de opmerking, dat die Asien's slechts een kleine kasse van krijgers vormen, die door beoorrediging tegenovergestelde belangen hebben.

Een slot van de rede is gewijd aan de internationale regelingen, die noodig zouden zijn, wanneer al het voorgaande de vorm heeft aangenomen.

Proletarisch wapengeweld

Gorter komt op tegen wat ik gezegd heb, dat een proletarische staat niet door wapengeweld een imperialistisch land kan dwingen, maar door zijn binnenlandse politiek een groote innerlijke revolutioneerende kracht daarop uitoefent, en dat wapengeweld van het proletariaat steeds de zwakke zijde is. Ik wil dit hier tegenover zijn bedenkingen nader toelichten.

Wij moeten daarbij bedenken, dat Rusland niet geheel als voorbeeld kan dienen; dat bedenken wij allebei, maar ons verschil ligt daarin, wat van alles wat wij in Rusland zien, als typisch-proletarisch, wat als niet-proletarisch te beschouwen is. Ik heb gezegd: omdat de boeren niet willen vechten, daarom moet de nieuwe regering de West-Russische volken aan hun lot overlaten, al is dit nog zoozeer tegen haar principes. Het is goed, dat Gorter hier nog sterker de nadruk op legt en de tegenstelling goed laat uitkomen: de boeren, als ze eenmaal hun land hebben, bekomenen zich niet om de rest van de wereld; maar de arbeiders voelen internationaal en willen al het mogelijke doen, om hun kameraden in andere landen te helpen. Maar op de vraag: hoe kunnen ze dat doen? geven wij verschillend antwoord. Gorter zegt: zij gaan niet stil thuis hun produktie regelen, hopen dat hun voorbeeld de arbeiders in andere landen zal opwekken tot navolging; neen, zij zijn vol aktieve moed en strijdvaardigheid, zij vallen het vreemde imperialisme aan; Rusland kan dat wel niet, omdat de boeren de massa vormen, maar als Rusland bovenal een arbeidersland was, zouden ze het imperialisme aanvallen, vol heldenmoed en dapperheid; de roode gardes in Rusland bewijzen, dat die stemming onder de arbeiders heerscht. De voorstelling van afwachten en tijdelijk verzet behoort bij de oude tijd van zwakte van het proletariaat; nu wordt het sterk en treedt met akkoord geweld op tegen zijn tegenstanders.

Ik meen, dat in deze voorstelling van de rol van het wapengeweld het diepe onderscheid tusschen vroegere burgerlijke revoluties en de komende proletarische revolutie over het hoofd gezien wordt. Burgerlijke revoluties vestigden een nieuwe klasseheerschappij van boven en moesten dus — behalve voor het met geweld breken van tegenstand — steeds op nieuw wapengeweld steunen. Een proletarische revolutie beruist bovenal op zelforganisatie van de massa's; in het neerwerpen van de oude heerschappij komt wapengeweld wel als faktor voor, maar speelt temidden van de overige aktie een sekundaire rol. Zoolang het proletariaat nog niet zoveel kracht, zelfopoffering, eenheid, durf heeft, als noodig is om zich te bevrijden, is het ook niet rijp om vrij te zijn en zichzelf als maatschappij te bepalen; heeft het door voortdurende strijd die rijkheid gekregen, dan is de revolutie onvermijdelijk.

Kan dus een proletariaat, dat nog niet rijp is in dezen zin, van buitenaf bevrijd worden? Kan een socialistisch volk de arbeiders van een ander land, die nog trouw en onderworpen achter hun heerschers staan, met geweld bevrijden? Wij spreken hier niet van kleine landjes, die als afhankelijkke provincies, evenals agrarische uithoeken van een groot land, met het groote geheel mee moeten, maar van de proletarische massa's van groote rijken als Duitschland, Engeland, Frankrijk. Een aanval op het vreemde imperialisme zou in de praktijk neerkomen op een aanval op de arbeidersmassa's, die als soldaten dit imperialisme dienen. De heldenmoed en de strijdlust, waarmee het vrije zedeverdende proletariaat beziel is, zou zich dan uiten in het massaal doodschieten van vreemde proletariërs, omdat deze in hun ontwikkeling nog niet zoo ver zijn. Vindt men, dat het sentimenteel is, om tegen deze methode bezwaar te maken, dan kan er nog bijgevoegd worden, dat zij ondoelmatig is, daar zulk een aanval de verschillende klassen van het aangevallen land vaster aansmeedt en dus eerder de revolutie tegenhoudt. Reken men er echter op, dat een militaire neerwerping van het vreemde imperialisme door de revolutie zal doen uitbarsten, dan komt dat op een goedkeuring van de taktiek der Engelsche regerings-socialisten neer; en dit is Gorters bedoeling natuurlijk niet.

Betekent deze uiteenzetting nu, dat het socialistisch proletariaat, waar het de macht heeft, stil moet afwachten, hoe het in andere landen gaat, zonder er invloed op uit te oefenen? Natuurlijk niet; het betekent alleen dat de methode, het andere land militair aan te vallen, er ooplog tegen te voeren, ondoelmatig is. Ten eerste om de reden, die ik de vorige keer aangaf, dat in militaire kracht een rücksichtslos, alles aan zijn doeleinden offerend imperialisme steeds sterker zal zijn dan een socialistisch land, ondanks alle toewijding van roode gardes — tenzij deze laatste hun vrijheid te verdedigen hebben, dus ook alles willen opofferen. Ten tweede om de hier genoemde redenen. Maar Rusland toont ons, dat daarom beïnvloeding van het andere land zeer goed — in hoeverre op doeltreffende manier moet blijken — mogelijk is. Met alle kracht trachten de revolutionaire Russen klemen van verzet in het Duitse leger en het Duitse volk te stroomen, zoo dat de Duitse bourgeoisie voortdurend schimpet op hun „doktrinarisme“ dat de onderhandelingsbelemmert. En wanneer in een land de arbeiders in sterk verzet zijn gekomen en de revolutie loopt daar door militair geweld gevaar, dan ligt het voor de

hand, dat militaire hulp van de arbeidersklasse, die in een naburig land zeevierde, een rol kan spelen. Maar dit geldt alleen, als er reeds revolutie en verzet is en men roept hente hulp. Want aan een volk, een klasse kan de vrijheid niet tegen zijn wil opgedrongen worden. De eigen strijd, die door zijn groote offers de krachten staalt, blijft altijd de hoofdzaak.

Dus herhaal ik: de Russische regering kan geen oorlog tegen Duitschland voeren, ten eerste omdat de boeren niet willen, maar ten tweede, omdat een Russische oorlog tegen Duitschland ook van proletarisch standpunt uitgesloten is. Gorter, die de tweede reden niet wilde laten gelden, heeft nog een andere verklaring in plaats daarvan: de Bolsjewiki willen het Duitse imperialisme niet vernietigen, omdat dan het Engelsche-Amerikaansche oppermachtig zou worden. Maar wat voor socialisme steekt er in een politiek, die de beide groote wereld-imperialismen beide in stand wil houden, om ze tegen elkaar uit te spelen (dus wereldoorlog met elkaar te laten voeren)? Konden de Bolsjewiki het Duitse imperialisme vernietigen, dan zouden ze het niet laten; want dat was een groot gewin voor het socialisme, dat dan de eene van zijn beide groote vijanden overwonnen had; dan bleef alleen maar de andere vijand over, wiens positie daarmee tegelijk innerlijk geschokt zou zijn. Dat de bolsjewiki zich door zulk een burgerlijk-slimme diplomatie zouden laten leiden in hun internationale politiek, als Gorter onderstelt, acht ik ongetuigd.

Gorter spreekt vooral uitvoerig over het wapengeweld van het proletariaat in de binnenlandse klassenstrijd, waarover ik het eigenlijk niet gehad heb; in zoverre heeft hij daartoe het recht, als de algemeene uitspraak: wapengeweld is de zwakke zijde van het proletariaat, ook daarop slaan kan en door mij herdaard zoo bedoeld is. Deze kwestie hier geheel behandelen, laat de ruimte niet toe; daarom enkel een paar opmerkingen. Er zit iets zeer onnuttigs in zijn opvatting: dapperheid, strijdlust, aktiviteit in aanval ziet er, veel flinker en krachtiger uit, dan alleen maar demonstreeren, staken, zich laten doodschieten, dat alles zwakke eigenschappen van zelfbewustzijn tekent. Maar van deze uiterlijke schijn, die in middel-euwsche vechtklasserij wortelt, moeten wij ons los maken.

Bewondert men de dapperheid, die moed van een soldaat daarin, dat hij anderen doodt? Neen, ze liggen daarin, dat hij gevaar van eigen leven trotseert voor wat hij als plicht, als vaderland of zooiets aanziet. De moed ligt in het aktieve wagen van zichzelf voor iets algemeenere, de gemeenschap, de Klasse, het beginsel. Deze moed is evenzeer noodig, waar het proletariaat niet met wapengeweld aanvalt, maar dit trotseert zonder wankelen, en evenzeer hangt er naad trotseert, terwijl zijn wapen staking of massaal optreden is. Laat dus nooit iemand zeggen, dat voor de ontplooiing van alle schijnbare eigenschappen, die in een revolutionair proletariaat opgroeien, het met wapengeweld aanvallen, het doodten en vernemen van anderen noodig is. Het kan voor het doel noodig zijn; en ongetwijfeld zal wapenstrijd een rol spelen in de komende revolutie, ook aktief van de zijde der arbeiders. Maar wij beweren dit: daarin ligt niet de groote kracht van het proletariaat; die liggen in zijn massaliteit, in zijn heerschappij over produktie en verkeer; het wapengeweld zal als proletarisch strijdmiddel slechts een tweede rangs rol spelen. Wanneer Gorter nu op Rusland wijst, dan moeten wij antwoorden: de arbeiders-revolutie had slechts noodig, dat het leger niet tegen haar was; maar zij werd door het boerendezert vroeger seede tegengehouden (in 1906 en in de zomer van 1917); ten dege wapende boeren duidelijk de zijde van de arbeiders kozen, werden deze baas; was er geen leger geweest, dan waren zij al vroeger baas geweest. Dat de wapenstrijd nu nog zoo groote rol speelt, ligt aan de achterlijkheid en verscheidenheid van het reuzenrijk, waar groote gebieden door het kapitalisme nog niet aangeraakt zijn; daarom moeten de roode gardes tegen de Kozakken vechten. Dit behoort bij primitieve produktievormen, en is dus niet typisch voor een groot-kapitalistisch land.

Ongetwijfeld zal de algemeene waarheid enigszins gewijzigd worden door het feit van de wereldoorlog; nu zijn in Duitschland en Engeland groote arbeidersmassa's gewapend. Zullen zij deze wapenen ten slotte tegen hun heerschers richten, of zullen zij, als deze vrede gemaakt hebben, zich rustig laten ontwapenen en naar huis laten sturen? Zet het leger een faktor in de komende revolutie zijn? Wij staan hier voor onbekende verschijnselen, die ons nog veel verrassingen en afwijkingen van tot nog toe heersche denkbeelden kunnen brengen; wij kunnen dus nu enkel zeggen: wij hopen, dat zij in verzet zullen komen, ook met de wapenen. Maar toch kan men, geloof ik, wel zeker zijn, dat een leger-opstand niet de hoofdzaak en ook niet het begin van een proletarische revolutie kan zijn. De kern van het verzet moet uit de massa's thals komen, omdat eenzelfde stemming van onvrede in de massa's thuis veel gemakkelijker tot uiting en machtontplooiing kan komen dan bij het leger. Gorter meent dat deze kwestie van groot praktisch belang is. Ik beschouw ze als een verschil in theoretische opvattingen, dat praktisch geen gevolgen voor onze taktiek heeft. Want wat de massa's der soldaten in Duitschland en Engeland doen zullen, hangt niet af van

onze opvattingen, maar van hun eigen nood en hun eigen krachtgevoel.

A. P.

Eengevaarlijk Nederlander

In het „Meest verspreid en gelezen Christelijk Dagblad voor het Nederlandische Volk“ van Vrijdag 25 Januari komt onder „Aankomsten van een Nederlander“ het volgende stukje voor, dat duidelijker doet blikken, welk een angst er door deze christelijke geveeld wordt voor de revolutionaire massa.

Het artikel luidt:

„De stad Amsterdam bergt in haar midden een zeer gevaarlijk man. Hij laan zich David Wijnkoop noemen, maar hij moet eigenlijk Jan Goedkoop of Hein Vuurwerk heeten. Want zijn praaties zijn buitengewoon goedkoop en zijn taal is als gloeiende vonken, die in dezen tijd van smuulende hartstochten en driften lichtelijk brandstichten. Hij is een gevaar voor de hoofdstad, voor het geheele land, omdat hij een onverantwoordelijk spel draait met de geesten der menschen, omdat hij aanzet tot gewelddadigheid en opoor en het volk allerlei leugens op de mont speelt. Want het is geen opvoerigheid en leugens, dat hij het volk beweegt: wil om de machthebbers te dwingen alomteerst op stop te zetten, aangezien de sichts geschiedt om, zoals hij zegt, de zaken der groot-handelaars te spekken dat hij te een vrouwenvergadering deze vrouwen, die in hare onwetendheid gemakkelijk te bewerken zijn, opruipt naar mannen tot revolutionaire daden aan te zetten? Want als het buitenland behalve ons land, ook producer van ons eisch en wij weigerden, wie zou ons dan voorzien van ijzer, kolen, zout, machines, en werktuigen, cement, chemikalien, knij, kleurstoffen, verfvaren, drogerijen, hout, aardewerk, papier, enz., producten die wij allen noodig hebben.“

„Alle menschen normaal op de hoogte waren en de ontevredenheid en het gebrek niet zoo groot waren, zoo maar naar deze Bolsjewistische David luijstern, zoals men kan luijstern naar Cocodrils of Bamberg en om hem lachen.“

„Maar nu is hij een gevaarlijke brandstichter, want hij ontsteekt onheilzame vuren in de harten der menschen, die tot laniende branden dreigen uit te slaan.“

„Dan heeft de „Nederlander“ hier over een zoogenaamde Jessel de Schipper, die met zijn contract met de regering, aan gaande het vluchtelingenkamp te Gouda, de regering aardig bekekenompan heeft, wat den heer Jessel de Schipper geen wankelen heeft geleed.“

„Deze „heer“, zoowel als D. W. zijn twee verschillende typen van hetzelfde rechtschrijver zijde, dat Nederland maar niet en geestelijk brandsticht, dat eerste berooft de schatkist, de laatste ploegt de schat aan het zedelijk weerstandsvermogen en het verantwoordelijkheidsgevoel der natie.“

„En hoezeer ik ook de hedendaagsche vrijheid toejuich, het is mij toch, dat de een welken zijn om dit soort menschen onschadelijk te maken.“

„Deze man, die wrecht, dat alle menschen op de hoogte zijn, blijkt zelf allermint op de hoogte te wezen, daar D. W. en dat wil dan zeggen niet alleen David Wijnkoop, maar het heele Revolutionaire Comité dezelfde eisch hebben gesteld, niet een plomp, algemeen uitvervoer, maar eerst geoor oover Nederland zelf en met de rest kan de regering doen wat zij wil, en als hij dan de regering aanspreekt, D. W. onschadelijk te maken, moet hij deze maar meteen aanraden, het geheele Rev. Comité onschadelijk te maken, want „de Nederlander“ moet niet denken, dat met de ophefing van D. W. de gehele revolutionaire beweging teniet gedaan wordt.“

„Als hij des de ontstokers der helken waren, die tot laniende vlammen dreuen op te staan en die de ontevredenheid en gebrek zoo groot maken, onschadelijk val maken, moet niet bij D. W. maar bij de geheele regering en de Eerste en Tweede Kamer inzicht bezitten, die juist door de schadelijke uitkomsten van de ontevredenheid en gebrek zoo groot hebben gemaakt.“

„Dat trouwens D. W. en met hem het Rev. Soc. Comité met de eisch van verbod van uitvoer niet meer alleen staat, bewijst het artikel in de „Telegraaf“, waarin Dr. C. E. Bosch (die „de Nederlander“ toch zeer opmerkt zal noemen) o.a. behoort.“

„Het is noodzakelijker voldoende voedsel te distribueeren dan steenkolen. Als de kolen slechts verkregen kunnen worden door voedsel, waarnaar vele snakken, wil te voeren, dan behoort de uitvoer stopgezet te worden.“

Voor de hoogst produktieve industrie blijft dan nog altijd de produktie van de kolen in Limburg en hout en turf, en al zouden meerdere fabrieken, behalve diegene, die ook nu reeds niet meer werken, moeten stopgezet worden, deze maatregel, met de daaraan noodwendig verbonden ondersteuning der werkloze arbeiders zou eer te verdedigen zijn, dan het willems a wetens blootstellen aan onderaan van een groot aantal kinderen en zwakken en beolking.“

Het lijkt mij een dringende noodzaak, dat de regering alle in ons land vorende deze voedsels inventariseert en alle uitvoer, ook in de toekomst, verbiedt, dit laatste om spekulatieve achterhouding te voorkomen.“

„Ook die telkens wederkerende lereende van te moeten ruilen, anders komt onze industrie lam te leggen, is een leugen, steeds weer leest men van fabrieken, die wegens gebrek aan kolen en grondstoffen gesloten moeten worden. In dezelfde „Amsterdammer“ leest men onder het hoofd „Toerenende werkloosheid“, dat de toestand in Eindhoven en omstreken met den dag slechter wordt. De groote fabrieken kunnen slechts 30 uren per week werken. De werkloosheid neemt hand over hand toe.“

De Kon. Ned. Papierfabriek te Maas-tricht zal wegens gebrek aan kolen moeten worden stopgezet.“

Bij het ganizoen te Leeuwarden blikken zich alle dagen gehuwde arbeiders aan, die met verlof waren, om weer in dienst te gaan. Thuis is niets te verdienen voor den losen landarbeider.“

Hieruit zien wij dus, dat onder de de uitvoer, de werkloosheid dag aan dag toeneemt, en dat de woorden: „hier in Holland zal geen honger worden geleden“ door die uitvoer tot een paskwyl geworden zijn, en dat niet David Wijnkoop, maar de honger de massa zal dwingen tot revolutionaire daden.“

J. K. H.

De protestbeweging tegen de uit-hongering van het proletariaat.

Rede van Mevr. v. Zelm.

Spr. schiet uitvoerig de steeds toenemende ellende die onder de arbeidersklasse heerscht en ook de moderne arbeiders wordt geleden. Spr. begrijpt daarom niet dat de moderne arbeiders zoo aan de hand van hun leiders blijven loopen, die hen verbeden te staken. Zij wekt de aanwezige revolutionaire vrouwen dan ook op, die getoond hebben trap op trap te kunnen gaan de vrouwen van deze moderne arbeiders te bewerken, opdat hun mannen evenals wij fier strijders zullen worden. Spr. deelt dan treffende staaljes mede uit een onderdond dat zij had met minister Posthuma.

Zij raakt de vergadering aan maar geen kennis met hen te maken, want het is een simpele boerenbol. (Gelach en appl.) De minister gaf spr. en de haren herhaaldelijk te verstaan dat de ellende onder de arbeiders nog niet zoo erg was, en dat het trouwen geen zaken waren om met vrouwen over te spreken.

Worlt het niet tijd, dat we met dat sielste eens rekenen? Ook met de S.D.A.P. schied leiders die in diverse regerings-commissies zitten?

De verschillende eischen die door de vrouwen op deze conferentie werden naar voren gebracht, wees Posthuma af en verklaarde, zoals spr. uitvoerig memorcerd, als het ware voor onzinig.

Spr. wijst dan op het feit, dat men Wibaut in de plaats van Posthuma minister wil maken. Aan de hand van Wibaut's beleid in Amsterdam goooft spr., dat dit ons niet veel verder zal brengen. Verleden jaar immers liet hij 90 wagons aardappelen naar voren, onder het parool: "beter borren, dan heesmaal geen aardappelen voor de ridders".

Spr. wekt dan de vrouwen op om, ten einde het verzet onder de mannen te doen opblazen, geen brood aan de mannen naar de werkplaats mee te geven.

Vervolgens wekt spr. ook de mannen op, den strijd der vrouwen te steunen om de "Voorloopte te lezen. (Dovend applaus.)

Rede van Lansink Jr.

Dene bespreekt de pamfletten, die door de moderne arbeidersbeweging tegen onze beweging zijn verspreid.

Het is een absolute leugen en het goetuit van de rechte demagogie, wanneer in deze pamfletten beweerd wordt, dat wij, de revolutionairen, geen samenwerking met de moderne arbeiders zoeken.

Reeds, zoo vervolgt spr., in de gedankwaardige dagen in het begin van den oorlog is door ons, de onafhankelijke beweging, de D.D.P., kortom alle revolutionaire organisaties samenwerking met het N.V.V. en S.D.A.P. gevraagd om gezamenlijk den strijd der arbeiders te voeren.

Naz voor 3 maanden geleden hebben wij samenwerking met de modernen gevraagd om gezamenlijk een strijd te voeren, ten einde de werklozen een hoore steenuitkeering te waarborgen.

Spr. wijst dan op het feit, dat de moderne arbeidersbeweging met de christelijke organisaties samenwerken, die zij nota bene de vijanden van de arbeiders noemen, om de revolutionaire beweging de kop in te drukken, ten nadeele van het proletariaat.

Spr. stelt vast, dat onze kleine groep het slotte de modernen in onze richting zal sieren. O zoner, zoo vervolgt spr., als het gij verloopt... dan kan je op Troelstra rekenen. In Duitsland ging het evenzo. De meerderheid der christelijke socialisten hadden precies dezelfde argumenten tegen de revolutionaire socialisten. Zoowel in Duitsland als te onzen is hun strijven er op gericht, de beweging van de revolutionairen te doen mislukken. Van deze beweging echter zal suwkracht uitgaan naar het machtige N.V.V., dat genoodzaakt zal worden, den strijd der revolutionairen te steunen.

Vervolgens behandelt spr. de politiek van de Nederl. Regering. Als een typeend feit, hoe misadid deze regering is, noemt spr. dat de rechterhand van Posthuma, ni. Kröller, in de oorlogswinstbelasting aangeslagen is voor 50 miljoen. Mij dunkt, aldus spr., als dergelijke gesiochte jongens de adviseurs van de regering zijn, dat men wel kan beziemen, hoe de belangen van de arbeiders door deze heeren zullen behartigd worden. Schande is het, dat de minister zich door zulk een man laat voorlichten omtrent de beste middelen om het volk voor honger te vrijwaren. Deze regering is vastzeklonken aan het god van het kapitalisme.

De kinderen op de scholen verhoogenen... (Een stem: ... voor hun tijd sterven!) Wij behoeven daarvan geen schuldverken op te hangen. De toestanden zijn bekend. (Een stem: Waar blijft de saret?)

Vervolgens wijst spr. op de militaire maatregelen die door het radicaal-democratische gemeentebestuur zijn genomen tegen onze beweging.

Spr. vraagt wie nu lafhartiger zijn, zij die het gehele militarisme tegen de arbeiders in het geweer roepen, of zij die zich "achter vrouwenrokken" verschuilen. (Applaus.)

Spr. doet dan mededeeling dat in verschillende plaatsen tegelijk met hier vergaderingen worden belegd.

Krachtig wekt spr. aan het slot zijner rede op, nu de kliek van Posthuma ons door onze eigen klassenegenoten in bloed willen weten, thans onze eigen propagandisten te zijn. Gij moet, zoo roept spr., voor zoover ge nog niet georganiseerd zijt in de onafhankelijke vakbeweging.

Komt in onze geleiden, in onze centrale, om de revolutionaire beweging te

versterken, tot heil van het gansche proletariaat! (Dovend applaus.)

Rede van Domela Nieuwenhuis.

Domela Nieuwenhuis, met donderend applaus begroet, zal slechts enkele woorden spreken.

Toen de oorlog in 1914 uitbrak gaf minister Treub de geruststellende verklaring: "In Nederland zal geen honger worden geleden." Welnu, drie lange jaren heeft niet tegenstaande ons volk honger geleden. En zouden we dan niet in verzet mogen komen?

Men heeft ons verweeten, dat we achter vrouwenrokken loopen. Spr. moet eindelijk zeggen dat hij liever achter een vrouwenrok loopt dan achter de jas van een politiekman. (Applaus.)

Toen spr. het bewuste artikel in "Het Volk" las, dacht spr. die is raak.

Het Rev. Soc. Comité heeft de heeren in het hart getroffen en ze trachten nuteuten te spartelen.

Spr. vergelijkt de heeren van de S.D.A.P. met een kat die razend is geworden, door dat hij in het nauw is gebracht, zich niet weg kan werken, blaast, krabt en je ten slotte naar de keel vliegt.

Want de S.D.A.P. ziet in dat ze haar invloed verliest, doordat ze steeds achteraan komt.

De "Nederlander" schreef deze dagen dat de veringens der arbeiders niet inbillijk zijn. Als zulk een blad dit schrijft, dan kan men zeggen dat wij nu en den goeden weg zijn.

Gij hebt de beweging thans in uw handen genomen, dit is het begin, een bewijs dat we groeiend zijn, zoo besloot spr. Aan u de toekomst! (Dovend applaus.)

Rede van Wijnkoop.

De Duitse arbeiders hebben zich bij hun optreden de leuze "Vrede, vrijheid en volvaart" vereenigd, zoo vangst spr. aan, en zoo de stem doen hooren, die in Rusland het eerst werd vernomen en tracht, ook in onze landen, door te dringen. Over elk dezer eischen wil spr. iets zeggen.

VREDE.

Wij willen vrede en daarom stelden we ook altijd de eisch onmiddellijke demobilisatie om te voorkomen, dat het gevaar voor een Hollandsche inmenging in den oorlog, dat nog steeds bestaat, werkelijkheid wordt. Wij willen vrede en deze kan slechts door de internationale revolutie van het proletariaat tot stand komen. Wij strijden dan ook niet alleen voor onze oogblikkelijke en eigen belangen, maar in de eerste plaats voor een algemeen democratischen vrede.

De heeren moet zelf weten of zij willen demobiliseren, maar wij zijn bezig, ons met de soldaten te verbieden.

"Verbroeder u aan de fronten", deze leuze, die van Rusland is uitgegaan, nemen wij over! (Applaus.) Door deze verbodering, door de instelling van raden van soldaten, nemen wij op de beste wijze maatregelen tegen de heersche klasse in het algemeen en tegen het radicaal-socialistische gemeentebestuur van Amsterdam, tegen een Tellegen en een Wibaut, die getrouw de bevelen uit Den Haag opvolgen als or door de soldaten tegen de arbeiders moet worden opgetreden.

VRIJHEID.

Het spreekt vanzelf, dat we van het ene onderwerp in het andere komen, aldus spr. De Nederl. justitie straf, op 't oogenblik althans, nog niet zoo erg als de beulen in Rusland en Duitsland. Toch neemt het aantal vervolgingen steeds toe. Niet alleen van diavstweijgers, maar ook de revolutionairen tracht men achter s'ot te zetten. In dit verband herinnerde spr. aan de pogingen om de stemmen te smoren van ten, die niet de taal van de heerschers spreken. "Als men jultie te leiders ontcent, en de politie en soldaten op je injaagt", aldus spr. houdt je dan koel, maar handel handel zoals je klasse-instinct je zegt en je klasse-gevoel dat je handelen moet. Door een pak op hem doender tref je hen het minst, al verdienen ze het nu en dan wel.

Hierdoor brengen wij onze beweging niet vooruit. Wel bevorderen wij onze beweging door langdurigen strijd en langdurig uitloofingsvermogen.

Wij zullen tot de heersche klasse zeggen, zoo vervolgt spr.: Eerst dachten wij kort te staken, maar als dat niet genoeg is, zullen wij zorgen, dat de volgende week weer een vloedtoif van stakingen over het land komt." (Luid aapplaus.)

WELVAART.

Ten slotte bespreekt spr. het punt welvaart. Die kunnen wij verkrijgen, als wij maar bedenken, dat wij ons moeten wenden tegen het gansche kapitaal, dat wij de maatschappij moeten onderminnen, dat wij de regering van stad en land moeten omverwerpen. Dit is een strijd van klasse tegen klasse, die langen tijd zal duren.

Dit tot besluit: Morgen aan den dag: staking! En als het enigszins kan: uitbreiding van de staking! (Applaus.)

Spr. is niet optimistisch, maar zeker niet pessimistisch, dat ligt niet in spr.'s aard. Een algemeene staking heeft spr. niet beoogd; men heeft slechts tot de arbeiders willen zeggen: Staakt, voor zoover gij uw belangen begrijpt.

Spr. zegt niet: staakt net zo lang, tot uw eischen ingewilligd zijn, want dat is van veel omstandigheden afhankelijk, maar wekte toch de stakers op, ook de volgende week als de S.D.A.P. gaat demonstreeren, weer te staken, om in de eerste plaats deze beweging in de revolutionaire richting te drijven en ook als protest tegen de demagogische bedoelingen van deze "demonstraties".

Spr. eindigde met de herhaling van de waarschuwing: Houdt de hoofden koel, weke provocatie men ook moge bedenken. (Dovend langdurig applaus.)

DE SLUITING.

Kitsz las een telegram van sympathie voor van de duizende stakers in den Haag en deed de mededeeling, dat enkele groepen van diamantbewerkers als protest tegen het besluit van het N.V.V., den arbeid hebben neergelegd, welke met een donderend applaus werden begroet.

De marechaussee buien hebben reeds oefeningen gehouden op de ruzzen van de

arbeiders. (Gesis.) Spreker zegt dit niet om het bloed aan het koken te brengen. Er is slechts één radicaal middel hiertegen: Voor elken sabellhouw moeten duizenden arbeiders het werk neerleggen. (Applaus.)

Een besluit in verband met de gasprijsverhoging moet, meende spreker, op deze vergadering niet worden genomen.

In Handwerkers Vriendenkring.

We melden in den aanvang van ons verslag dat "Bellevue" zou worden biggehuurd, doch dit mocht niet gelukken. In plaats daarvan trok men naar "Handw. Vriendenkr.", welke zaal natuurlijk ook ineen oogenblik stampvol was. Uit het verslag in de "Tel." over deze vergadering ontleenen we het volgende:

In "Handw. Vriendenkring" had een druk bezochte vergadering plaats, waar het woord gevoerd werd door de heer Croiset, die niet spreekt namens het Comité, maar het volkomen eens is met hegen het Comité doet. Spr. wijst er op, dat de bourgeoisie goed is georganiseerd. Hieraan moet het proletariaat een voorbeeld nemen, en gezamenlijk optreden.

Spr. gaat dan na wat de oorzaak is geweest van deze staking; en hij noemt als zodanig op de zweep van den honger, die hijgedragen heeft tot deze demonstratie; wijst er ook op, welke de oorzaken zijn van den heerschen wereldoorlog. Spr. betreurt het, dat de menschen, die thans hun leven hebben gelaten in den oorlog, niet hun leven in de waagschaal hebben gesteld voor de zaak van het proletariaat. Gewezen wordt op hetgeen thans in Rusland gebeurt: een heugelijk verschijnsel, dat als oorzaak heeft de revolutie in 1905, toen voor het eerst gebruik gemaakt werd van de algemeene werkstaking. In verband hiermee wordt gememoreerd de staking in Duitsland, die nu verslapt is door het verraad der Duitse social-democraten. Ook hier te lande is van de social-democraten niets te wachten, zoals uit de praktijk blijkt. De S.D.A.P. gaat door dan en dik heen met de Regering. Het proletariaat moet nu eindelijk wakker worden en tot bezinning komen, maar moet geen nuteloos geweld gebruiken. Spr. roept de aanwezigen op tot een opstand tegen de bourgeoisie-regering, maar op gedisciplineerde, eendrachtige wijze en in samenwerking met het revolutionaire comité.

Daarna wordt het woord gevoerd door Nieuwenhuis, die wijst op de groote betekenis van de demonstratie van vandaag en de oorzaken van deze staking nog eens naakt. Het zijn de elendige economische toestanden, veroorzaakt door verkeerde maatregelen van de Regering, toestanden, die in het geheel niet noodig zijn en er voor zorgen, dat het proletariaat in hoe langer hoe groter ellende geraakt. Daarom wekt spr. de aanwezigen op, iedereen arbeider in de revolutionaire actie tegen het kapitalisme te betrekken.

Daarna wordt het woord voer gevoerd door mevr. v. Zelm, die meedeelt, dat de politie bij het Concertgebouw op ruwe wijze optreedt, waartegen zij ernstig protesteert. Spr. spoort de aanwezigen aan, te strijden voor de idealen van het proletariaat en wijst op de resultaten, behaald in Rusland, waar de arbeiders in verzet zijn gekomen tegen het kapitalisme.

Rotterdam.

Maandagmiddag beleegde het Pl. Rev. Soc. Comité een openbare vergadering in het Verkooplokaal, zooveel als een mobilisatievergadering voor de staking. Zij werd door duizenden bezocht. Bouwman en van Ravesteijn voerden het woord. Hedenmiddag wordt opnieuw vergaderd. Uitvoerigen berichten volgen.

De staking afgekondigd.

Men seint ons hedenmorgen uit Rotterdam:

De staking is hedenmorgen door het Revolutionair Soc. Comité afgekondigd! Voorlooppig voor 24 uur.

Den Haag.

Massastaking in de residentie. De door het Rev. Soc. Comité geproclameerde staking in Den Haag is boven veler verwachting geslaagd.

Buim derijd hield arbeid's staken het werk, terwijl nog steeds nieuwe groepen zich aansloten.

Maandag had een demonstratie plaats, voorafgegaan door een geestdriftige vergadering, waaraan ruim zestigduizend personen deelnamen. Toen 's middags te 4 uur de demonstratie werd ontkonden, was de lange breede Beeldenmarkt een groote zwarm op elkaar gepakte massa. Aan de geestdrift kwam bijna geen einde, toen de Visser, staande op de schouders van twee arbeiders, als symbool van eenheid en van de vele militairen de hand drukte en opwekte den strijd voort te zetten, en Dinsdag in veel groter aantal op te komen voor de ook dan weer te houden demonstratie.

(Uitvoerig verder volgt.)

Ook in Edam beweging.

Zondagavond vormden vele vrouwen, ontevreden over de distributie, een honger-optocht van meer dan vijftiender personen. Eerst ging men tot tweemaal toe naar de woning van den burgemeester, die echter weigerde de deputatie binnen te laten, die ze op de stoep terugwees en naar den directeur van het Levensmiddelenbureau zond.

Groningen.

De staking geproclameerd. Alhier is Maandag door het Rev. Soc. Comité de algemeene werkstaking geproclameerd.

De eischen zijn: vol loon aan de werklozen, onmiddellijke uitvoerverbod van alle levensmiddelen, verlaging van den gasprijs. Deze zullen in een adres aan de regering en aan den gemeenteraad van Groningen kenbaar worden gemaakt.

Alhier zal het gehele transportbedrijf hedenochtend stilleggen en dat op markt-dag. De stakenmakers, de vakarbeiders, klomakers, aangesloten bij het Rev. Soc. Comité, zijn allen niet aan den arbeid gegaan.

In Haarlem.

Maandagmiddag hield het Rev. Soc. Comité een vereadering, waarin opge-

wekt werd Dinsdag het werk algemeen neer te leggen. Na afloop werd een wandeling door de stad gemaakt, waaraan eenige duizenden mannen en vrouwen deelnamen. Van de trappen van het stadhuis spraken de leiders nog eens de menigte toe, om ook nu weer tot staking te manen.

De Duitse stakingen.

Voorlooppig het einde?

Maagdeburg. De staking, die drie dagen gehuld heeft, is geëindigd.

Jena. Er is een nieuwe stakingsbeweging gaande: een derde der arbeiders zal het werk neerleggen.

De aanklacht tegen Dittmann.

Pertijn, 3 Febr. De "Vorwärts" deelt mede, dat tegen den onafhankelijke-socialistischen Rijksdaggevaardigde Dittmann een vervolging is ingesteld — te behandelen door een buitengewone krijgsraad — wegens poging tot landverraad, verzet tegen de staatsmacht en overtreiding van het verbod betreffende deelneming aan de stakingsleiding.

Het inhechtenisnemen van Dittman is geschied "op heetvaard", zoodat de de toestemming van den Rijksdag om tot de vervolging over te gaan, niet noodzakelijk is.

Tevens zijn hierop van toepassing:

Art. 59 van het Wab. van Strafr.:

Een Duitser, die opzettelijk tijdens een oorlog een vijandelijk mogendheid levoordeelt of de krijgsmacht van het Duitse rijk of van zijn bondgenooten nadeel toebrengt, zal wegens landverraad tot gevangenis of vestingsstraf tot tien jaar veroordeeld worden.

Het laatste alinea onder verzachten de omstandigheden.

rt. 110 van het Wab. van Strafr.:

Wie in het openbaar voor een menschenmenigte, of door verbreiding of aanplakking van geschriften, die tot opgehoorzaamheid aan, de wet of aan bepalingen der overheid aanspoort, zal met een boete tot 600 Mark of gevangenis voor den tijd van twee jaar gestraft worden.

Den stakingsleiders Eisner, Unterleitner, en mevrouw Lerch, die in hechtenis zijn genomen, wordt vandeveerd tot laste gelegd en zij zullen dus niet vrij gelaten worden. Over de andere zeven is nog niets besloten.

Acrobatiek van de "Vorwärts".

De "Vorwärts", die na belofte om voortaan zoet te zullen zijn weer mag verschijnen, verklaart:

Wij staan aan de zijde van de arbeiders en in moeilijke tijden staan wij eerst recht aan hunne zijde.

Of wij deze beweging gewenscht achten en of wij haar als wenschelijk beschouwen op het huidige tijdstip, doet niet ter zake. Een feit is het, dat zij is voortgekomen uit oorzaken, welke wij tevergeefs gepoogd hebben uit den weg te ruimen, en dat zij niet door toedoen der sociaal-democratische partij ontstaan is.

Toen het zoover gekomen was, heeft de soc-dem. partij volgens den ouden stelregel gehandeld, dat men zulk een beweging niet aan zichzelf mag overlaten. Zij heeft zich erin gemengd met de bedoeling haar in geregelde banen te voeren en zoo spoedig mogelijk tot een resultaat te brengen, dat van nut zou zijn voor de algemeene volkszaak.

De sociaal-democratische partij kan dus niet getroffen worden door het verwijt, dat zij zich in dezen moeilijken tijd van de arbeiders zou hebben afgescheiden.

De Russische Revolutie.

De burgeroorlog in Finland.

De burgeroorlog in Finland neemt nog steeds een heviger karakter aan en verwoede gevechten hebben op verschillende punten plaats gehad. De toestand is zoo dreigend, dat enige Zweedsche schepen naar Finland vertrokken zijn om de aldaar gevestigde Zweden, Noren en Degen naar Scandinavië over te brengen. Van officiële zijde is verklaard, dat Zweden op het oogenblik niet tot interventie in Finland kan overgaan.

Overeenkomst tusschen reeders en regering.

Het Corr.-Bureau meldt: De onderhandelingen tusschen de Nederlandse reeders en de regering over de voortwaarden, waaronder de thans in Amerikaansche havens liggende graanschepen van de vordering door de regering zullen worden onthouden, hebben tot een bevredigend resultaat geleid, zoodat deze schepen ingevolge de met de Verenigde Staten getroffen voorlooppige schikking alle kunnen gaan varen.

DEN HAAG.

De Russische Revolutie en de Vrede.

(O.) Na een kort woord van hulde aan de Duitse minderheid, die den moed toonde om een groote staking in het hart van 't Imperialisme te organiseren, begon mevr. Holst met te wijzen op de revolutionaire traditie van het Russ. proletariaat sedert 1905. Zonder den organisatievorm, zoals die in Westelijk Europa geveerd werd, wierp men zich voor 13 jaren in den strijd tegen het Tsarisme en leerde in die periode, door de beweging zelve, het wapen van de massa-staking

kennen; een klasse-organisatie werd daaruit geboren en sindsdien oekende de Russ. arbeidersklasse zich bij iedere opleving van den klassenstrijd in het gebruik van dit en economisch en politiek zeker treffend middel. Dat in 1905 de nederlaag geleden werd, is hoofdzakelijk toe te schrijven aan de houding der soldaten; gerochard als die werden uit de toegenomen politiek weinig geschoolde boerenvolk, die 70 pct. van geheel Rusland uitmaakte. Thans, nu de scheidslijst tusschen eren en rijke boeren veel duidelijker getrokken is en de maatschappelijke omstandigheden minder verschillen opleveren met het fabrieksproletariaat, kon een gelijk optrekken tegen de bourgeoisie eerst mogelijk worden.

Stond bij den aanvang van dezen oorlog de klassenstrijd een wijje stil, hee spoedig laaido die heviger dan te vore op door de absolute verwaarloozing van al datgene wat niet direct in verband stond met de oorlogvoering en de fronten. De bourgeoisie, die de meenstorting van het Tsarenrijk gijg voorzien, trachtte onder Nicolaas regering invloed op den gang van zaken te krijgen; zag zich later voor de noodzakelijkheid geplaatst zell de leugens van het bewind in handen te nemen. Geholpen door het Engelsche kapitalisme, dat belang had bij de voortzetting van den oorlog aan het oostelijk front om het proletariaat, dat wilde het niet van honger ontkomen, moest aandrigen op beter inwendig bestuur, was het niet moeilijk voor de Imperial. burgerklasse van Rusland de Maart-revolutie van 1917 te bewerkstelligen. Nadien begon het Russische volk echter hoe langer zoo meer in te zien, hoe het slechts meegelopen had in het voorjaar aan nieuwe heerschers het bewind over te dragen; hoe de revolutie, door de arbeiders voortrokken, geen nieuwe rechten gaf. Door de vorming der raden van arbeiders en soldaten vormde het proletariaat toen een nevenregering, die vooral steunend op de boerenbevolking, in November de tijd riep achtio tot de machts-grijping over te gaan.

Lenin en Trotsky traden als Volkscommissarissen op. Hun programma ging dwars tegen de heersche opvattingen in. Een van de eerste en meest verstrekkende maatregelen was de socialisatie van den grond en arbeidsmiddelen. Hier bracht men direct de marxistische theorie in practijk, doot allen grond onder de boeren te verdeelen. Daarnaast vond scheiding van kerken staat plaats; de geestelijkheid werd voortaan zorg van particulieren. Openbaar opelooc onderwijs werd naast leekenrechtpraak algemeen ingevoerd. Kortom, de meest verstrekkende eischen vroegen hun practisch toepassing.

Begrijpelijk dat onze Russ. vrienden door hun radicale maatregelen alle burgerlijke elementen te hoop joegen en deze gelegeheid onbepaald lieten en zulten in ten de huidige regering van het proletariaat te doen struikelen. Daarom moeten Lenin en Trotsky met geweld hun gezin handhaven, ook al gaat dit ten koste van slachtoffers. In vergoeljing met de militie oemen van den wereldoorlog is dit van geringe betekenis. Wanneer we nu evenwel in de burgerbladen lezen hoe oorlogszuchtig het nieuwe bewind wel is, door den oorlog te verklaren aan Roemenië of de Oekraïne, dan heeft dit niets anders in, dan dat het Russ. proletariaat den oorlog verklaart aan de bourgeoisie dezer landen, die door een tegenomwenteling de Russ. revolutie wil laten kelderen.

De vrede, die het revolutionaire Rusland wil, is een proletarische vrede. Daarom verklaart het den oorlog aan de bourgeoisie in alle landen. De onderhandelingen van Trotsky te Brest Litovsk zijn een gas anders op gebaseerd, dan de revolutaire propaganda, die van daaruit over de gehele wereld naar werk doet. De Duitse onderhandelaars ergeren zich aan de brutale toon der Russen en honen vraagt de bourgeoisie, wat of Tr. toch wel achter zich heeft! Het antwoord wordt intusschen al door de Duitse arbeiders gegeven en spreekt er acht de tijd nie verder, dat ook in Frankrijk en Italië de beweging der minderheid bij het volk weer klank gaat vinden.

Ook in de neutrale landen als Zweden wordt men in de beweging gesleept. Heel Finland niet de hulp alreeds ingeroepen van de vasteland-staten om het te beschermen tegen de Russ. revol. roovers!

De wereldoorlog, ook begonnen met de vijandelijkheden van enkele staten en later uitgegroeid over de gehele wereld, geeft vooralsnog een revolutie in Rusland alleen! Wie weet, hoe spoedig deze naar andere landen overslaat; want overal ligt de brandstof opgehoopt!

Ook hier in Nederland heeft de arbeidersklasse haar internationale taak te volbrengen. Straks als de invoering van den burgerlijken dienstplicht u in zijn greep zal ontkomen, geeft dan gehoor aan de stem van het Rev. Soc. Comité.

Spreekster wij niet eindigen alvorens de strijdende arbeiders op het hart gelonden te hebben, zich een te gevoelen met het overige proletariaat, moge dat nog ongeorganiseerd, dan wel op verkeerde wijze vereenigd zijn. Laat de vlam van verzet ook overslaan naar de scharen der S.D.A.P. en N.V.V., die onder doezelende ellende lijden als zij, die tot strijd bereid zijn.

Een krachtig applaus, wat tijdens de rede zelve telkens ontdrukt werd, door de aandacht waarmede men mevr. Holst wilde volgen, beloonde spreekster voor haar duidelijke uiteenzetting.

Scheepstijdingen.

Binnenlandsche Havens.

IJMU IDEN. Vertr. 4 Febr.: Wouter, Borg man, Stavanger.
DELFTZIJL. Vertr. 2 Febr.: Tangela, s. Stockholm; 3 Febr.: Nize, s. Bremen.
NIEUWE WATERWEG. Aank. 4 Febr.: Sygna, s. Portland M. Sindo, Zee land en Koningin Regentes, hospitaals, Boston, L.
Vertr. 5 Febr.: Holland, s. Gothenburg

ADVERTENTIE.

GRAND THEATRE, Amstelstr., N.V. "TOONEELVEREENIGING", HEYERMANS, MUSCH en VAN DER HORST
Woensdag, Donderdag, Vrijdag, aanvang HALF ACHT:
DAGERAAD.

Vergaderingen.

AANKONDIGINGEN.

S.D.P. Afd. AMSTERDAM. — Huis-houdelijke vergadering a. s. Woensdag-avond, Geb. De Jong, Achterburgw. 47. Agenda: Verkiezingscongres.

Aanvang half negen precies! leden met meer dan 3 maanden schuld geen toegang.

Voor het Bestuur:
H. M. Polak